

Hafnasambandsþing

haldið í Snæfellsbæ 27.-28. október 2022

Ályktunartillögur fyrir Hafnasambandsþing í Snæfellsbæ

Framlög til nýframkvæmda og endurbóta

- fjárhagsnefnd

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 leggur því ríka áherslu á að í nýrri samgönguáætlun Alþingis verði stórukið framkvæmdafé til bæði nýframkvæmda og endurbóta hafnarmannvirkja.

Greinargerð:

Nýleg samantekt Hafnasambandsins sýnir að áætluð þörf fyrir nýframkvæmdir í höfnum héraðs er metin uppá nær 70 milljarða króna fram til ársins 2031. Langstærsti hluti þessarar framkvæmda er vegna nýrra viðlegukanta eða um 27 milljarðar og um 10 milljarðar til landfyllinga fyrir ný hafnarsvæði. Þá er kostnaður vegna orkuskipta og uppbyggingar á raforku- og háspennubúnaði metinn hátt í 20 milljarða. Til viðbótar er áætluð þörf vegna endurbyggingar á núverandi hafnarmannvirkjum metin á liðlega 12 milljarða króna fram til ársins 2025.

Þessar tölur sýna með skýrum hætti að fjölmörg stórverkefni eru fram undan við að styrkja og bæta aðstöðu í höfnum landsins til að þjóna aukinni skipaumferð og ekki síður til að mæta kröfum um aðgerðir gegn loftlagsbreytingum og áhrifum vegna hækkunar sjávarstöðu. Stjórnvöld verða að tryggja að hafnir hafi næga tekjustofna og fjárframlög til að standa undir óhjákvæmilegum kostnaði þessu fylgjandi.

Hafnasambandsþing

haldið í Snæfellsbæ 27.-28. október 2022

Aflagjöld á eldisfisk og eldisseiði

- fjárhagsnefnd

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 skorar því á Alþingi að samþykkja hið fyrsta breytingar á hafnalögum sem tryggja að aflagjald sé lagt á eldisfisk og eldisseiði miðað við heildarverðmæti líkt og á allar sjávarafurðir sem fara um íslenskar hafnir.

Hafnasamband Íslands ítrekar þá afstöðu sína að aflagjald verði lagt á eldisfisk og eldisseiði líkt og allt annað sjávarfang sem fer um íslenskar hafnir í samræmi við 17. gr. gildandi hafnarlaga nr. 61/2003. Eðlilegt er að aflagjald sé lagt á allar sjávarafurðir sem fara um hafnir, hvort sem um er að ræða sjávarafli úr sjó eða eldisfisk úr sjókvíum og eldisseiði, enda þarf viðunandi hafnaraðstaða og þjónusta að vera til staðar. Mikilvægt er að allir þeir sem nýti aðstöðu og þjónustu íslenskra hafna greiði sambærileg gjöld.

Hafnasambandið minnir einnig á að þegar aflagjald var tekið upp á sínum tíma þótti það mikill kostur að greiðslur atvinnulífsins til hafna væru tengdar við heildarverðmæti afla og tæki breytingum eftir markaðsverði hverju sinni. Þannig taka íslenskar hafnir á sig lækkun gjalda ef heildarverðmæti sjávarafurða lækkar. Engin rök hafa komið fram sem styðja að gjaldtaka af eldisfiski og eldisseiðum sé á öðrum grundvelli.

Farþegagjald

-fjárhagsnefnd

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 skorar á ráðherra innviðarmála að skerpa á ákvæðum hafnarlaga um farþegagjald. Eðlilegt er að tekið sé gjald af ferðþjónustu til að standa undir rekstri og fjárfestingum í höfnum. Skýra þarf sérstaklega að sú aðstaða sem þegar ef fyrir hendi og nýtt er af hafnsækinni ferðþjónustu, falli undir ákvæði laganna og reglugerða.

Hafnasambandsþing

haldið í Snæfellsbæ 27.-28. október 2022

Stuðningur við orkuskipti í höfnum:

- umhverfis- og öryggisnefnd

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 brýnir fyrir stjórnvöldum að tryggja raunverulegan stuðning til fjárfestinga og framkvæmda og koma af fullum krafti og alvöru í þessi mikilvægu verkefni með höfnum landsins.

Íslenskar hafnir hafa á síðustu árum og misserum tekið stór skref í að koma upp öflugum landtengingarbúnaði fyrir orkuskipti á hafnarsvæðum. Nú standa yfir stórverkefni víða um land við að koma upp háspennutengingum til viðbótar við annan tengibúnað, til að bjóða uppá landtengingar stærri og aflfrekari skipa. Stórt skref var stigið fyrir á þessu ári með landtengingu fyrstu farþegaskipa hérlendis við háspennukerfi og fleiri slík stórverkefni eru komin vel á veg í nokkrum stærstu höfnum landsins.

Til að mæta loftlagsmarkmiðum sem stjórnvöld hafa sett, er ljóst að ná þarf fram öflugum orkuskiptum í sjávarútvegi og á hafnarsvæðum. Íslenskar hafnir styðja þessi skýru markmið eins og verkin sýna.

Fram til þessa hefur kostnaður sem hleypur á milljörðum nær eingöngu verið fjármagnaður af viðkomandi höfnum. Til að fylgja eftir þessum stórverkefnum og tryggja orkuskipti í bæði smærri og stærri höfnum landsins verða stjórnvöld að koma að því verki með alvöru framlagi og stuðningi. Að auki eiga hafnir landsins í samkeppni við aðrar hafnir í norðanverðri Evrópu sem njóta mikils opinbers fjárhagsstuðnings við uppbyggingu landtenginga. Samkeppnisstaða íslenskra hafna væri verulega skert ef íslensk stjórnvöld leitast ekki við að jafna þá stöðu.

Hafnasambandsþing

haldið í Snæfellsbæ 27.-28. október 2022

Neyðarhafnir

-umhverfis- og öryggisnefnd

Stóraukin umferð stærri skipa á hafsvæðinu við og í kringum Ísland, kallar á bæði aukinn búnað og þjálfun þeirra sem koma að neyðarþjónustu. Neyðarhafnir eru lögbundið hlutverk sex hafna á Íslandi en þeim skyldum fylgja ekki fjárveitingar eða möguleikar á viðbótartekjum. Nauðsynlegt er að ríkið leggi til fjármagn til að koma upp og viðhalda búnaði og þjálfu starfsfólk til viðbragðs við óhöppum og hættum sem kunna að fylgja skipum sem vísað er til neyðarhafnar. Þá er einnig eðlileg krafa að ríkisvaldið tryggi að bætt verði það tjón sem geti orðið á hafnarmannvirkjum og umhverfi vegna hlutverks neyðarhafna.

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 skorar á ríkisvaldið að styðja þær hafnir sem skilgreindar eru í lögum sem neyðarhafnir og tryggja að þær verði ekki fyrir fjárhagslegu tjóni ef óhapp verður.

Hafnasambandsþing

haldið í Snæfellsbæ 27.-28. október 2022

Áherslur við endurskoðun hafnarlaga

- [allsherjarnefnd](#)

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 ítrekar fyrri áherslur sínar varðandi nauðsynlegar breytingar á hafnalögum sem kynntar hafa verið fyrir ráðuneyti og í umsögnum við þau frumvörp sem lögð hafa verið fram á síðustu árum en ekki hlotið afgreiðslu Alþingis.

Ábendingar og áherslur Hafnasambands Íslands beinast fyrst og fremst að eftirfarandi atriðum:

- 1) Skilgreina þarf með skýrum hætti valdheimildir hafna á hafnarsvæðum á sjó.
- 2) Ákvæði um skyldu til notkunar á hreinni orku í höfnum og að heimildir séu til álags eða aflsláttar í gjaldskráum út frá umhverfisþáttum.
- 3) Ákvæði um hafnsöguþjónustu, m.a. hver hafi heimild til að veita þjónustuna og skilyrði fyrir að bjóða þá þjónustu m.a. m.t.t. trygginga, þjálfunar, réttinda og ábyrgðar.
- 4) Ákvæði um skilgreiningu á því hvaða skilyrði skuli vera fyrir hendi til þess að hafnir fallir undir og verði hluti af samevrópska flutninganetinu, hvað slíkt hefur í för með sér og hvernig tilkynnt sé um slíka stöðu.
- 5) Skilgreina þarf með skýrari hætti ákvæði hafnalaga varðandi álagningu farþegagjalds.
- 6) Aflagjald sé lagt á eldisfisk og seiði miðað við heildarverðmæti líkt og á allar sjávarafurðir.
- 7) Ákvæði laga um mat á umhverfisáhrifum og viðaukum þeirra laga í því skyni að einfalda regluverk varðandi nauðsynlega innviði hafna s.s. dýpkanir, sem tryggi örugga siglingu skipa og viðlegu þeirra.
- 8) Styrkja þarf ákvæði hafnalaga varðandi lögveð til tryggingar hafnargjöldum m.a. með því að útfæra nánar lögveðsrétt margvíslegra þjónustugjalda við skip og báta.
- 9) Brýnt er að mörk hafnarsvæða á sjó taki mið af aðstæðum á hverjum stað og að lóðspunktar, akkerissvæði, öryggissvæði og siglingarleiðir séu tryggðar innan hafnarsvæða.

Ytri mörk hafnarsvæða

- [allsherjarnefnd](#)

Hafnasambandsþing haldið í Ólafsvík dagana 27. og 28. október 2022 mótmælir harðlega þeim hugmyndum sem fram hafa komið í tillögu að breytingu á hafnalögum varðandi þrengingu á mörkum ytri hafnarsvæða. Með slíkum breytingum er ákvörðunarréttur hafna verulega skertur auk þess sem hafnir vítt og breytt um landið munu verða fyrir tug milljóna tekjutapi vegna farþegaskipa sem hafa í stórum mæli nýtt sér aðstöðu á ytri hafnarsvæðum. Brýnt er að hafnaryfirvöld hafi ríkt ákvörðunarvald varðandi mörk hafnarsvæða m.a. til að tryggja þar siglingaöryggi og siglingarrými allra skipa og hafi einnig skýra aðkomu að öllu skipulagi vegna umferðar og starfsemi á þessum svæðum.